

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αικατερίνη Σπυριδάκη – Βουλευτής Ν. Λασιθίου

ΑΝΑΦΟΡΑ

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2026

Προς:

Την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα Σοφία Ζαχαράκη

Τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, κ. Χρίστο Δήμα

Θέμα: «Η ασφαλής μεταφορά μαθητών με αναπηρία δεν μπορεί να αφήνεται στην τύχη – Άμεση ανάγκη θεσμικής θωράκισης, εκπαίδευσης προσωπικού και ουσιαστικών ελέγχων»

Κυρία Υπουργέ,

Κύριε Υπουργέ,

Σας καταθέτω ως Αναφορά το από 17 Οκτωβρίου 2026 Πανελλαδικό Θεσμικό Υπόμνημα του Σωματείου «ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ», με το οποίο αναδεικνύεται η ανάγκη άμεσης θεσμικής παρέμβασης για την ασφαλή σχολική μεταφορά μαθητών με αναπηρία, ιδίως μαθητών με αυτισμό, νοητική αναπηρία και σύνθετες ανάγκες υποστήριξης.

Αφορμή αποτελεί, μεταξύ άλλων, η σοβαρή καταγγελία μητέρας μαθητή του ΕΕΕΕΚ Καλλιθέας, σύμφωνα με την οποία, στις 15 Οκτωβρίου 2026, δεν πραγματοποιήθηκε η προβλεπόμενη επιστροφή του παιδιού της με το σχολικό όχημα, ενώ η οικογένεια αναγκάστηκε να το μετακινήσει με μαζικό μέσο μεταφοράς, αντιμετωπίζοντας ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες. Το περιστατικό αυτό, όπως επισημαίνει το Σωματείο,

αναδεικνύει την ανάγκη πρόληψης, κατάλληλης εκπαίδευσης και σαφούς κατανομής ευθυνών.

Η ασφαλής μεταφορά των μαθητών με αναπηρία δεν είναι μια απλή διαδικασία μετακίνησης. Είναι αναπόσπαστο μέρος του δικαιώματός τους στην εκπαίδευση, στην ισότιμη μεταχείριση και στην προστασία της αξιοπρέπειάς τους.

Το υπόμνημα θέτει συγκεκριμένα αιτήματα, μεταξύ των οποίων:

- Υποχρεωτική και πιστοποιημένη κατάρτιση οδηγών και συνοδών, με έμφαση στη διαχείριση συμπεριφορικών κρίσεων, στην αποκλιμάκωση, στην επικοινωνία με μαθητές με αυτισμό και στην αποφυγή τιμωρητικών ή περιοριστικών πρακτικών.
- Εκπαίδευση στις πρώτες βοήθειες και στην αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών, με τακτική ανανέωση των σχετικών πιστοποιήσεων.
- Εξατομικευμένα σχέδια ασφαλούς μεταφοράς για μαθητές με αυξημένες ανάγκες υποστήριξης, σε συνεργασία με τις οικογένειες και τις σχολικές μονάδες.
- Σαφής καθορισμός των αρμοδιοτήτων οδηγών και συνοδών, με πρόβλεψη επαρκούς αριθμού συνοδών ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες των μαθητών.
- Ενιαίο πρωτόκολλο επιβίβασης, αποβίβασης, παράδοσης και παραλαβής, ώστε να αποτρέπονται αυθαίρετες αλλαγές δρομολογίων και περιστατικά μη ασφαλούς μετακίνησης.
- Υποχρεωτική καταγραφή σοβαρών συμβάντων, ουσιαστικοί έλεγχοι και λογοδοσία, καθώς και ειδική χρηματοδότηση για την εκπαίδευση και πιστοποίηση του προσωπικού.

Τα αιτήματα αυτά δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται ως δευτερεύουσες διοικητικές εκκρεμότητες. Αφορούν παιδιά που έχουν ανάγκη από σταθερότητα, εξειδικευμένη υποστήριξη και ένα περιβάλλον ασφάλειας, ακόμη και κατά τη διαδρομή από και προς το σχολείο.

Δεν είναι δυνατόν η Πολιτεία να αναγνωρίζει θεσμικά το δικαίωμα των μαθητών με αναπηρία στην ισότιμη εκπαίδευση, αλλά να αφήνει αναπάντητα κρίσιμα ζητήματα για την ασφαλή καθημερινή μεταφορά τους. Η ανάθεση των δρομολογίων και η τυπική

τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων δεν αρκούν, εάν δεν διασφαλίζονται στην πράξη η κατάλληλη εκπαίδευση, η επάρκεια των συνοδών και η αποτελεσματική εποπτεία.

Η προστασία των μαθητών με αναπηρία δεν μπορεί να εξαρτάται από την προσωπική εμπειρία ή την καλή πρόθεση κάθε οδηγού και συνοδού. Απαιτεί σαφείς κανόνες, εξειδικευμένο προσωπικό, συγκεκριμένες ευθύνες και πραγματικό έλεγχο της εφαρμογής τους.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί να εξετάσουν άμεσα το συνημμένο υπόμνημα και να ενημερώσουν τη Βουλή για το ισχύον πλαίσιο εκπαίδευσης και πιστοποίησης οδηγών και συνοδών, τους ελέγχους που διενεργούνται κατά την εκτέλεση των σχολικών δρομολογίων, καθώς και τις πρωτοβουλίες που προτίθενται να αναλάβουν για τη θέσπιση ενιαίου εθνικού πρωτοκόλλου ασφαλούς μεταφοράς μαθητών με αναπηρία, με σαφές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και την αναγκαία χρηματοδότηση.

Η ασφάλεια των παιδιών με αναπηρία δεν μπορεί να αποτελεί ζήτημα τύχης, ούτε οι οικογένειές τους να καλούνται να καλύπτουν τα κενά της κρατικής μέριμνας.

Επισυνάπτονται το σχετικό υπόμνημα.

Η Αναφέρουσα Βουλευτής

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2026

ΠΡΟΣ: Τους/τις Βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου

ΘΕΜΑ: Επείγον αίτημα κοινοβουλευτικού ελέγχου και νομοθετικής παρέμβασης για την ασφαλή σχολική μεταφορά μαθητών με αναπηρία — Υποχρεωτική κατάρτιση στη διαχείριση συμπεριφοράς, πιστοποιημένες πρώτες βοήθειες και ενιαίοι κανόνες εποπτείας.

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι Βουλευτές,

Το Σωματείο ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ υποβάλλει το παρόν υπόμνημα για ένα ζήτημα άμεσης προστασίας της ζωής, της υγείας και της αξιοπρέπειας μαθητών με αυτισμό, νοητική αναπηρία και σύνθετες ανάγκες υποστήριξης: τη σχολική μεταφορά τους από και προς τις σχολικές μονάδες.

Στο πλαίσιο της δράσης μας λαμβάνουμε καθημερινά αναφορές και καταγγελίες οικογενειών από διάφορες περιοχές της Ελλάδας για προβλήματα στη σχολική μεταφορά, στη συμπεριφορά οδηγών ή συνοδών και στη διαχείριση κρίσεων και ιατρικών αναγκών. Πρόκειται για αναφορές που ζητούμε να ερευνηθούν· δεν παρουσιάζουμε όλες τις καταγγελίες ως ήδη επιβεβαιωμένες παραβάσεις.

1. Γιατί απαιτείται άμεση παρέμβαση

Στις 15 Οκτωβρίου 2026, σύμφωνα με γραπτή αναφορά μητέρας μαθητή του ΕΕΕΕΚ Καλλιθέας, δεν πραγματοποιήθηκε η προβλεπόμενη επιστροφή του παιδιού με το σχολικό όχημα. Η οικογένεια αναγκάστηκε να μετακινηθεί με μέσα μαζικής μεταφοράς και ανέφερε πολύωρη ταλαιπωρία και διαταραχή του προγράμματος φροντίδας του παιδιού. Το περιστατικό αναφέρεται ανωνυμοποιημένα και χωρίς απόδοση εκ των προτέρων ατομικών ευθυνών.

Ένα παιδί που δεν επικοινωνεί λεκτικά μπορεί να αδυνατεί να αναφέρει πόνο, δυσφορία, υπογλυκαιμία ή άλλη επικίνδυνη κατάσταση. Μία συμπεριφορική κρίση μπορεί να συνδέεται με φόβο, υπερφόρτωση, πόνο ή αλλαγή ρουτίνας. Η αντίδραση του προσωπικού πρέπει να είναι εκπαιδευμένη και ασφαλής — όχι αυτοσχέδια, τιμωρητική ή επικίνδυνη.

Το αίτημά μας αφορά όλους τους μαθητές που χρησιμοποιούν σχολικά οχήματα για τη φοίτησή τους σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ) και, όπου απαιτείται αντίστοιχη υποστήριξη, μαθητές με αναπηρία άλλων δημόσιων σχολείων.

2. Νομική και διοικητική βάση

Η μεταφορά μαθητών δημόσιων σχολείων από τις Περιφέρειες ρυθμίζεται από την ΚΥΑ 50025/2018 (ΦΕΚ Β' 4217), όπως έχει τροποποιηθεί, μεταξύ άλλων με τις πράξεις 812/2026 και 48834/2026. Οι σχολικές μεταφορές λειτουργούν επίσης στο πλαίσιο των κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ν. 4412/2016). Η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, που κυρώθηκε με τον ν. 4074/2012, θεμελιώνει τις αρχές προστασίας των παιδιών με αναπηρία, προσβασιμότητας και ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Ζητούμε αξιολόγηση της επάρκειας των σημερινών απαιτήσεων, όχι απλή επανάληψη των τυπικών όρων των συμβάσεων. Δεν θεωρούμε ότι κάθε εξειδικευμένη πιστοποίηση που προτείνουμε προβλέπεται ήδη υποχρεωτικά στο υφιστάμενο πλαίσιο.

3. Αιτήματα για εθνική νομοθετική και κανονιστική ρύθμιση

Α. Υποχρεωτική κατάρτιση στη διαχείριση συμπεριφοράς. Πριν την ανάληψη καθηκόντων, οδηγοί και συνοδοί να εκπαιδεύονται, ανάλογα με τον ρόλο τους, στον βαρύ αυτισμό, στη μη λεκτική επικοινωνία, στην αναγνώριση αιτιών δυσφορίας, στην πρόληψη και ασφαλή αποκλιμάκωση κρίσεων, στην αντιμετώπιση αυτοτραυματιστικών συμπεριφορών και στην αποφυγή τιμωρητικών ή περιοριστικών πρακτικών. Να προβλέπεται πρακτική αξιολόγηση και επανεκπαίδευση.

Β. Πιστοποιημένες πρώτες βοήθειες. Υποχρεωτική αρχική εκπαίδευση και περιοδική ανανέωση σε βασική υποστήριξη ζωής/ΚΑΡΠΑ, χρήση αυτόματου εξωτερικού απινιδωτή, πνιγμονή, επιληπτικές κρίσεις, αναγνώριση υπογλυκαιμίας και υπεργλυκαιμίας, απώλεια συνείδησης και ενεργοποίηση ΕΚΑΒ. Η κατάρτιση δεν νομιμοποιεί μη εξουσιοδοτημένες ιατρικές πράξεις ούτε υποκαθιστά την απαιτούμενη νοσηλευτική υποστήριξη.

Γ. Εξατομικευμένα σχέδια ασφαλούς μεταφοράς. Για μαθητές υψηλών αναγκών να προβλέπεται γραπτό σχέδιο από την οικογένεια, το σχολείο και τους αρμόδιους επαγγελματίες, με οδηγίες επικοινωνίας, προληπτικής υποστήριξης, αναγνώρισης επειγόντων συμπτωμάτων και ορίων ευθύνης. Οι πληροφορίες να κοινοποιούνται μόνο στους απολύτως αναγκαίους αποδέκτες, με προστασία προσωπικών δεδομένων.

Δ. Σαφείς υποχρεώσεις οδηγού και συνοδού. Οι αρμοδιότητες να διαφοροποιούνται: ο οδηγός να προσηλώνεται στην ασφαλή οδήγηση, ενώ ο συνοδός να έχει σαφή ευθύνη επίβλεψης, υποστήριξης και ενεργοποίησης των διαδικασιών ασφάλειας. Η επάρκεια και ο αριθμός συνοδών να προκύπτουν από τις πραγματικές ανάγκες του δρομολογίου και όχι μόνο από τον αριθμό των μαθητών.

Ε. Ενιαίο πρωτόκολλο επιβίβασης, αποβίβασης και παράδοσης. Να προβλέπονται επιβεβαίωση παράδοσης σε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, διαχείριση ολιγόλεπτης καθυστέρησης, ενημέρωση γονέων και σχολείου, απαγόρευση αυθαίρετης εγκατάλειψης προβλεπόμενου δρομολογίου και διαδικασία ασφαλούς εναλλακτικής λύσης όταν προκύπτει έκτακτο πρόβλημα.

ΣΤ. Άμεση καταγραφή και έλεγχος συμβάντων. Υποχρεωτική αναφορά σοβαρών ιατρικών, συμπεριφορικών και μεταφορικών συμβάντων, ανεξάρτητη διερεύνηση καταγγελιών όπου απαιτείται, χρονοδιάγραμμα απάντησης στους γονείς και προστασία από δυσμενή μεταχείριση μαθητή ή οικογένειας λόγω αναφοράς.

Ζ. Έλεγχος αναδόχων και τεκμηριωμένα κριτήρια ανάθεσης. Οι Περιφέρειες να ελέγχουν πιστοποιήσεις, καταρτίσεις, πραγματική στελέχωση, τήρηση πρωτοκόλλων και ποιότητα υπηρεσιών. Να εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις σε διαπιστωμένες παραβάσεις και να διασφαλίζεται η αδιάλειπτη μεταφορά όταν αντικαθίσταται προσωπικό ή ανάδοχος.

Η. Κρατική χρηματοδότηση και μεταβατική εφαρμογή. Να προβλεφθεί ειδική χρηματοδότηση της αρχικής και επαναληπτικής κατάρτισης, με σαφές μεταβατικό χρονοδιάγραμμα, αποτίμηση εφαρμογής και επαρκείς πόρους για μαθητές αυξημένης υποστήριξης.

4. Ερωτήματα για κοινοβουλευτικό έλεγχο

1. Ποιες ακριβώς προϋποθέσεις, πιστοποιήσεις και έλεγχοι ισχύουν σήμερα για οδηγούς και συνοδούς που μεταφέρουν μαθητές ΣΜΕΑΕ;
2. Προβλέπονται υποχρεωτικές γνώσεις διαχείρισης συμπεριφορικών κρίσεων και πιστοποιημένες πρώτες βοήθειες; Αν όχι, προτίθεται η Πολιτεία να τις θεσπίσει;
3. Ποια αρχή ελέγχει πριν την έναρξη και κατά την εκτέλεση της σύμβασης την εκπαίδευση και την επάρκεια των συνοδών;
4. Υπάρχουν εθνικά ελάχιστα πρωτόκολλα για κρίσεις συμπεριφοράς, υπογλυκαιμία, επιληπτικές κρίσεις και μη παραλαβή ή μη παράδοση μαθητή;

5. Πόσα καταγγελλόμενα σοβαρά περιστατικά σχολικών μεταφορών μαθητών ΑμεΑ έχουν καταγραφεί τα τελευταία τρία σχολικά έτη, ανά Περιφέρεια και κατηγορία, σε ανωνυμοποιημένη μορφή;
6. Πόσοι έλεγχοι διενεργήθηκαν και ποια διορθωτικά ή συμβατικά μέτρα επιβλήθηκαν σε διαπιστωμένες παραβάσεις;
7. Πώς καθορίζεται η αναγκαία συνοδεία για παιδιά με αυξημένο κίνδυνο συμπεριφορικής ή ιατρικής κρίσης;
8. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για ενιαίο εθνικό πρωτόκολλο, κατάρτιση προσωπικού και χρηματοδότηση της εφαρμογής του;

5. Ρητό αίτημα προς τους Βουλευτές

Ζητούμε (α) κατάθεση του υπομνήματος ως Αναφορά, (β) υποβολή κοινοβουλευτικής Ερώτησης προς τα συναρμόδια Υπουργεία Εσωτερικών, Παιδείας, Υποδομών και Μεταφορών και Υγείας, (γ) νομοθετική ή κανονιστική πρωτοβουλία για υποχρεωτική κατάρτιση και πιστοποίηση, (δ) εξέταση του θέματος από την Υποεπιτροπή για τα Θέματα των Ατόμων με Αναπηρία και τις συναρμόδιες Επιτροπές και (ε) γραπτή ενημέρωσή μας για τις ενέργειες που θα αναληφθούν.

Το Σωματείο μας είχε κληθεί να ενημερώσει την Υποεπιτροπή για τα Θέματα των Ατόμων με Αναπηρία στις 18 Μαρτίου 2026, με θέμα «Βαρύς αυτισμός στην Ελλάδα: ανάγκες και προτάσεις». Ζητούμε να εξεταστεί τώρα ειδικά η σχολική μεταφορά ως πεδίο πρόληψης προβλέψιμων κινδύνων και προστασίας δικαιωμάτων.

Η ασφάλεια των μαθητών με αναπηρία δεν μπορεί να βασίζεται στην τύχη. Ζητούμε πρόληψη, τεκμηριωμένη εκπαίδευση, λογοδοσία και σαφές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής.

Παρακαλούμε για αριθμό πρωτοκόλλου, επιβεβαίωση της κοινοβουλευτικής ενέργειας και κοινοποίηση της απάντησης των αρμόδιων Υπουργείων.

Με εκτίμηση,

Αναστασία Θεοδωροπούλου

Πρόεδρος Σωματείου ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ

info@kravgiamea.gr | <https://kravgiamea.gr/>

Νομοθετικές και επιπλέον πηγές (για τεκμηρίωση)

- ΚΥΑ 50025/2018 (ΦΕΚ Β' 4217), «Μεταφορά μαθητών δημόσιων σχολείων από τις Περιφέρειες», όπως ισχύει: <https://amea.gov.gr/legislation/5/546>
- Υπουργείο Εσωτερικών: τροποποιήσεις 812/2026 και 48834/2026, <https://www.ypes.gr/>
- Ν. 4074/2012, κύρωση της Σύμβασης ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.
- Βουλή των Ελλήνων, πρόσκληση Υποεπιτροπής για τα Θέματα των Ατόμων με Αναπηρία, 11.03.2026, θέμα «Βαρύς αυτισμός στην Ελλάδα: ανάγκες και προτάσεις».